

Előfizetési árak
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden osz-
 törtökön.

Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVŰ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Pénzintézeteink, szövetkezeteink.

Ujpest, február 22-én.

Községünk pénzintézetei és szövet-
 kezei immár valamennyien megtar-
 tották közgyűléseiket s a nyilvánosság
 elé terjesztették zárszámadásaikat.

E zárszámadások, a nagy közönség
 szemében, többnyire olyan spanyol-falat
 képeznek, amelyet nem szokás komoly
 figyelemre méltatni, amely elötte nem
 szokás sokáig időzni; pedig e zárszáma-
 dások nemcsak a pénzintézetek részvé-
 nyeseire, nemcsak a szövetkezetek tag-
 jaira, hanem mindenkire nézve nagy
 fontossággal bírnak, amennyiben azok
 nemcsak a pénzintézetek üzemének, az
 igazgatóságok működésének, hanem a
 lakosság vagyoni helyzetének is hű
 tükröi.

Midőn e zárszámadásokkal itt, e
 helyütt és együttesen foglalkozunk,
 mindenekelőtt figyelmeztetni akarjuk a
 nagy közönséget arra, mily helytelenek
 valának azon felszólalások, amelyek a
 község képviselőtestületének a közgyű-
 lésein, bizonyos oldalról, mindannyiszor
 elhangzottak, valahányszor a község tő-
 kéinek az elhelyezéséről volt szó; be
 akarjuk továbbá számokkal bizonyítani
 azt, hogy pénzintézeteink, amelyek a
 székesfőváros irányadó pénzügyi körei-
 nek és pénzintézeteinek a bizalmát már
 bírják, községünk lakosságának a feltét-
 len bizalmára is érdemesek, más szóval,
 a helyi érdekek, a helyi patriotizmus
 ellen vétkezik az, aki takarékbba helye-
 zendő tőkéit a székesfővárosi intéze-
 tekbe viszi s aki vidéki intézetek pénz-
 zét tábláztatja be ujjesti ingatlanára.

Több kamatot, olcsóbb pénzt sehol
 sem kap!

Nagyobb biztonságra sehol sem talál.
 Miért?

A múlt évi ádáz gazdasági viszonyok
 a pénzintézeteknek valóságos tűzpróbá-
 ját képezték az egész országban, s amely
 pénzintézet ezt a tűzpróbát, állami s
 egyéb támogatás nélkül, nemcsak hogy
 kiállotta, hanem az iránta támasztott
 igényeknek is meg tudott felelni s arány-
 lag nagyon csekély veszteséggel szem-
 ben igen szép tiszta nyereséget volt ké-
 pes elérni: annak a pénzintézetnek a
 vezetése és a kezelése egyaránt lelkiis-
 meretes. Nyugodtan alhatik tehát az,
 aki tőkéjét ilyen intézetre bízta, aki
 hitelét ilyen intézettől bírja.

Hogy az ujjesti pénzintézetek ezt a
 tűzpróbát, minden ingadozás nélkül, a
 pénzpiac szírtjei és zátonyai között
 biztosan haladva, kiállották: arról im-
 már nem lehet kétség, azt a következő
 csoportosított adatok bizonyítják, ne-
 vezetesen:

Az ujjesti takarékpénztár:
 Az ujjestvidéki takarékpénztár:
 Az ujjesti keresk. s iparbank együt-
 tes vagyona: 4.134.378 kor. 32 fill.
 Részvénytőkéje: 700.000 „ — „
 Tartalék-alapja: 168.000 „ — „
 Takarékbetete: 1.846.399 „ 26 „
 Az ujjesti önség. egyesület m. szövetk.:
 Az ujjestvidéki önség. szövetkezet:
 Az ujjesti ált. önségélyző szövetkezet:
 Vagyona: 2.540.777 kor. 49 fill.
 Törzsbetét és befiz.: 1.750.761 „ 54 „
 Beirattási díja: 17.192 „ 74 „

Mind oly tekintélyes összegek, a
 melyek előtt a bizalmatlanság páráként

eltűnik különösen akkor, amidőn tekin-
 tetbe vesszük a nagy váltóforgalmat,
 kötelezvényre szóló kölcsönöket s a cse-
 kely veszteségeket. Ugyanis:

Az ujjesti takarékpénztár:

Az ujjestvidéki takarékpénztár:

Az ujjesti keresked. és iparbank
 együttes váltóforgalma:

Bankváltókban: 3.883,555 kor. 70 fill.

Viszlesz. váltókban: 1.692,645 „ 72 „

Az ujjesti önség. egyesület m. szövetk.:

Az ujjestvidéki önség. szövetkezet:

Az ujjesti általános önségélyző szö-
 vetkezet együttes váltó s köt. forgalma:

Váltókban: 550,660 kor. — fill.

Kötelezvényekben: 2.495,737 „ — „

S ez óriás váltó- és kötvény-forga-
 lom mellett, a három pénzintézet vesz-
 tesége, illetőleg leírása, még sem több
 9,983 kor. 66 fillérről, a három szövet-
 kezetnél pedig a leírási összeg nem ha-
 ladja meg a 7,070 koronát.

A tiszta nyereség ellenben a három
 pénzintézetnél 89,665 korona 96 fillér s
 a három szövetkezetnél 84,992 korona 97
 fillér. A miből az Ujjesti takarékpénztár
 s az Ujjesti keresk.- és iparbank 10%-
 a, az Ujjestvidéki takarékpénztár 8%-
 a, szövetkezetek pedig 5% és 5½% osz-
 talékokat adtak.

Az eredmény úgy a pénzintézeteknél,
 mint a szövetkezeteknél fényes; a veze-
 tőket nemcsak az a szablonyszerű jegy-
 zőkönyvi, — hanem a valódi, őszinte
 elismerés illeti meg.

A kép azonban nem volna teljes, ha
 megfelledezném az ujjesti Polgári Hi-
 telszövetkezetről, amelyet csak azért
 nem soroztam a többi hitelszövetkeze-
 tek mellé, mert első évről számolt csak

TÁRCZA.

„Jó napot kedves olvasó!”

— A „Közérdek” eredeti tárczája. —

A Budapesten megjelenő »Táncz-rendező
 Lapja« című szakközlönynek legutóbb no-
 zám érkezett számában egy hirdetést olvas-
 tam, melynek főcíkjében tárczám címe
 diszjelget. Oly barátságosan, oly hívogatólag
 kiáltottak reám a kövér fekete betűk, hogy
 nem tudtam ellent állani a csábításnak és el-
 olvastam a hirdetést.

A hirdetésben az olvasók figyelmét — szép
 szabásu, hosszú ideig tartó, jutányos áru czi-
 póire hívta fel egy budapesti óriási lábbeli
 raktár-tulajdonos. Be kell azonban vallanom,
 hogy semmiképen sem tudtam kitalálni, vaj-
 jön melyik hát az óriási, a lábbeli-e, vagy a
 raktár-tulajdonos?

A hirdetésben eldicsekedett a raktár-tu-
 lajdonos, hogy mily szerencsés ember ő, mert
 házat vett s így nem kell neki többé házbért
 fizetnie. Mivel pedig — úgymond — ő nem
 önző ember, hadd örüljön más is az ő szeren-
 csejének, azért tehát a raktárában felhalmozva
 levő lábbeliket mesésen olcsó áron pazarolja
 el a vevőknek.

Midőn én ezt a boldog önelégültségtől és
 lángoló felebaráti szeretettől áthatott hiru-
 dást elolvastam, oly óriási tiszteletet és bámu-
 latot kezdtem érezni az óriási lábbeli raktár-

tulajdonos iránt, hogy ebredező érzelmeim
 azonnal az író-asztalhoz hajtottak és reám
 parancsoltak, miszerint lábaimnak halogatás
 nélkül czipőket rendeljek. Mivel pedig jó ne-
 velesű emberhez nem illő a csizvakodás, érzel-
 meim óhajának szó nélkül alá vettem ma-
 gamat és siettem nyelbe ütni a megrendelést.

A megszólítással egyszeriben keszen vol-
 tam.

»Jó napot kedves óriási lábbeli raktár-
 tulajdonos ur!»

A levelezést azonban egy időre felben kel-
 lett hagynom, mert Gubacs Istók helybeli
 lakos levél kalappal, «esés jó napot» kívá-
 nással és azzal az alázatos instanciával kö-
 szöntött be hozzám, hogy állítsak ki neki két
 járulatot és pedig az egyiket egy darab daru-
 szőrű ökörről a komáját illetőleg, a másikat
 meg egy darab egerszőrű számról az ő
 részére.

Bátor vagyok ugyanis a nyájas olvasó kö-
 zönségnek teljes tisztelettel becses tudomá-
 sukra hozni, hogy én ez időszerű Buzogány
 községben mint segéd-jegyző közigazgatok.

A míg én a járulatok kiállításával bajmo-
 lódtam, az irodába épen bejövő princzipáli-
 som véletlenül megpillantotta az általam felre-
 tett levélteredeket és Gubacs Istók távozása
 után nem tudta megállani, hogy oda ne szöl-
 jon hozzám:

»Talán valamit rendelni akar öcsém
 uram?»

Én válasz helyett elébe tettem a beszédes
 hirdetést és kommentárul előadtam, hogy po-
 tom három nap mulva megérkezett az újabb

kötözni való borjubőr — regatta-czipót akarok
 rendelni. — Ezek után a büszkeségnek bizo-
 nyos megédességével jegyeztem meg, hogy az
 én jövőbeli udvari lábbeli raktárosomnak Bu-
 dapesten saját háza van, így hát ezután állan-
 doan fő- és szekvárosi czipőkben fogok járni.

Princzipálisom ajkán játszó malicziózus
 mosolylyal hallgatott végig. Midőn aztán be-
 szédemmel dülöhhöz értem, pipára gyujtva
 arra kért, hogy addig ne fejezzem be megren-
 delő leveletemet, a míg csak a vele megtörtént
 és általa nyomban elmondandó esetet végig
 nem hallgattam.

Magam cigarettára gyujtva, karos-szekem-
 ben hátradöttem, hogy illő figyelemmel hall-
 gassam végig az érdekesnek ígérkező sort, a
 melyet princzipálisom a következőkben adott
 elő:

»Ezelőtt körülbelül 15 évvel én is érdek-
 lődéssel olvastam egyik budapesti czipő-rak-
 tárosnak hirdetést valamelyik székes-fővárosi
 lapban. Ha jól emlékszem az volt a hirdetés
 címe: »A ki mer az nyer!« — A reklám által
 megvadítva, rettenetes merészség ébredt fel
 bennem, elannyira, hogy egy pár czúgos czipő-
 nek megrendelésére határoztam el magamat.
 Nem sokára meg is kaptam a czipőket. Ki-
 írja le azonban meglepetésemet, midőn a cso-
 magból egy fűzős és egy czúgos czipőt húztam
 elő. — Méltatlankodó levelet irtam azonnal a
 lábbeli raktárhoz, hogy miért nem jár el
 na, jobb figyelemmel az áruk elküldésénél s
 egyidejűleg visszaküldöttem a felemás czi-
 pókat.

Három nap mulva megérkezett az újabb

be, amely első év a legválságosabb időbe esett, s mivel eddig csak 2 olyan üzemszere van, amely teljesen befizettetett, mindazonáltal már 31,874 kor. 40 fill. törzsbetét 1,438 kor. tartalékalap felett rendelkezik s nemcsak 17,601 kor. 2 fill. takarékbetétje volt, hanem 39,839 kor. 2 fill. váltó-kölcsönt 1,200 kor. kötvény-kölcsönt is eszközölt, sőt a 2 teljesen befizetett üzemszere után 5% osztalékot fizetett.

Ezek után nem lesz talán érdektelen még kiemelni azt, hogy az összes pénzüntézetek és szövetkezetek takarékbeteteinek, illetőleg törzsbeteteinek összegével 3,646,636 koronával és 20 fillérrel szemben: 6,970,991 korona 72 fillér váltó-forgalom és kötvény-kölcsön áll, ami annyit jelent, hogy községünk lakossága éppen még egyszer anyi kölcsönt vett igénybe, mint amennyit betétbe helyezett, avagy befizetett.

Hogy pénzüntézetek ez óriás igényeknek meg tudtak felelni, ez csak annak a bizalomnak köszönhető, amely a székesfőv. pénzüntézeteknél 1,692,645 kor. 72 fill. erejéig nyitott hitelt vizsgál. váltóik számára. E bizalmat pedig a 6,975,150 koronát s 81 fillért képviselő vagyonon kívül, a szigorú lelkiismeretes és becsületes működésnek köszönhetik, amely bizalom még növekedni fog az ideai zárszámadások és mérlegek után, növekedni fog azért, mert pénzüntézetek tartalék-alapjaikat versenyezve emelik, sőt az Újpestvidéki takarékpénztár a netáni veszteségek fedezésére még külön tartalékalapot is létesített s forgó tőkéjének emelése czéljából újabb 2,000 darab 100 koronás részvénynek a kibocsátására is nyert felhatalmazást; végre emelkedni fog azért, mert azok a pénzüntézetek, amelyek a múlt évi pénzünczának rázkodtatásai közepette is olyan körültekintéssel és elővigyázattal igazgattak, mint az újpesti pénzüntézetek, azoknak a tekintélye és ereje csak növekedhet mindaddig, amíg az eddigi biztos kezek igazgatják!

Es most feleljen mindenki magamagának azon kérdésekre: illő-e, szabad-e az újpesti pénzüntézetekkel szem-

ben bizalmatlankodni? Szükséges-e bárkinék is tőkét a székesfővárosi takarékpénztárakba helyezni? Szükséges-e kölcsönökért Vácra, Ráczkevére s a Jézus tudja hová utaztatni?

Komoly megfontolás után valóban minderre senkinek nincsen szüksége s a bizalmatlanságnak egyáltalában nincsen helye.

Brankovics György.

Szövetkezetek.

Az újpesti önszegélyző egyesület mint szövetkezet f. hó 18-án d. u. 3 órakor tartotta Friedmann Armin elnöklése mellett XII-ik évi rendes közgyűlést. — A közgyűlés határozatképességet megállapítván az elnök rövid üdvözlő szavakkal megnyitotta s a jegyzőkönyv vezetésére dr. Elsner Simont, a hitelesítésére pedig Frey Gusztáv és Kriszt József szövetkezeti tagokat kérte fel. A napirend során, az igazgatóság jelentése tudomásul vétetett és jóváhagyatott; a felügyelő bizottság jelentése tudomásul vétetett s a felmentvény az igazgatóságnak s a felügyelő bizottságnak megadatott. A IX-ik évtársulat vagyonának felosztásáról szóló jelentése a felszámoló bizottságnak helyben hagyatott s a választási javaslat egyhangulag elfogadtatott. Megválasztották: Az igazgatóság tagjaivá: Friedmann Armin elnök, Csepesányi Béla, Schön Bernát. A felügyelő bizottság tagjaivá: Frey Gusztáv, dr. Lichtmann Henrik, Szel Manó. Póttagok: Weisz Adolf, Schreiber Henrik. A választmány tagjaivá: Bauer Soma, Deutsch Zsigmond, Erben Samu, Ehrenwald László, Ehrenwald Vilmos, Fischmann Miksa, Fürst Gerson, Guttmann Lipót, Glüek Henrik, Gombos Adolf, Illek Vincze, Kriszt József, Nadel Henrik, Nemeth Gyula, Singer Lipót, Sonnenfeld Miksa, Schönhauser Sámuel, Schönhauser Ignác, Schreiber Gyula, Schwarcz Jakab, Schweiger József, Teszarik Andrá, Weisz Mor, Wittmann Miksa. Póttagok: Quitt Lipót, Jávorszki Janos, Körösi Lajos, Mühlrad Adolf, Seiler Geza, Weisz József. A felszámoló bizottság tagjaivá: Deutschs Zsigmond, Frey Gusztáv, Illek Vincze, Szel Manó, Weisz Adolf. Ezután a felügyelő bizottságnak tiszteletdíja az 1900-ik évre 200—200 koronában szavaztatván meg, végül Frey Gusztáv felolvasta, Atzel Bélának a tisztviselők nevében hozza intézett levelet, melyben arra kéri a közgyűlést, vegye tudomásul a tisztviselői karnak Friedmann Armin elnök igazgató iránti háláját és őszinte tiszteletét a velők szemben mindenkor tanúsított előzékeny és méltányos eljárásért.

A levél felolvasása után Frey Gusztáv indítványozta, hogy a levél, a közgyűlés elismerésének, hangsúlyozásával tényleg a közgyűlés jegyzőkönyvébe iktattassék.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatván, Friedmann Armin kijelenté, hogy a benne

csomag. Kibontottam. Két darab czígos cipő volt benne. Az egyik cipő a felpróbálásnál teljesen a lábamhoz illő volt, a másik azonban a legtekélyesebb federveisz — kúra mellett sem volt hajlandó engedelmessé válni. A mint összehasonlítottam a cipőket, akkor láttam hogy a makacsodó cipő két ujnyival rövidebb volt a párjánál.

A tapasztalatok után oly nagyfokú bosszankodás fogott el, hogy majd megpukkadtam mérgemben. A cipőket nyomban összecsomagoltam és egy sor irás nélkül visszaküldöttem.

Mire bosszúságom szűnni kezdett, megjöttek a legujabb cipők. Mind a kettő czígos volt, mind a kettő egyenlő nagyságu volt és — óh borzalom! — mind a kettő ballábas volt.

Minek mondjam, hogy cseppet sem indultam fel e szörnyen bosszantó eljárás felett? Hisz azt úgy sem hinné el öcsém-uram!

A legnagyobb igazgatóság és bosszúság közt ültem író-asztalomhoz és körülbelül a következő tartalmu levelet intéztem a lábballábas raktárhoz:

»Egyáltalán nem tisztelt Uram!»

»Maga bosszantó egy ember, mert azt hiszi, hogy a magamfajta szegény falusi embernek két ballába van! Ezer szerencséje az urnak, hogy még nem fejeztem be az ebadó-követést, mert különben azonnal bemennék Budapestre és önt boltjában felkeresve, addig verném fejéhez a két ballábas cipőt, míg csak meg nem esküdnék rá, hogy elhiszi, miként a szegény falusi embernek is csak egy ballába van.

Kelt s. b. — — —

Semminémü tisztelettel:

Csomag ment. Csomag jött. A postáról elhozott óriási skatulya óriási cipőket rejtett magában. Ily nagy cipőket sem azelőtt, sem azóta nem láttam. A cipő-raktáros fenyegető levelemet véve, ijedében elküldötte a raktárban talált legnagyobb cipőpárt.

»Különbön jöjjön uramócsom és szemlélje meg az óriási cipőket, a melyeket csak azért nem küldöttem vissza, mert attól tartottam, hogy a teljes bizonyossággal várható újabb hibás expedálás esetén vagy az epe önt el, vagy a guta üt meg bosszúságomban.«

Princzipálisom ezzel bevezetett a konyhába, ahol két külön sarokban megpillantottam az óriási cipőket. Hatalmas nagy cipők voltak.

Princzipálisomnak halk veziczicz hívószavára az egyik cipő megmozdult és belőle a czírmos macska és öt kis apró czicza bujt elő. Egy fütytyentésre pedig a másik cipő eleve nedett meg és mélyeből »sipszi« a mopsz tűnt elő, utána pedig három kis kölyök-kutya bandukolt.

A hallott és látott események friss behatása alatt szó nélkül osontam vissza az irodába. Ott először is megkezdett levelemet hasogattam szét, azután pedig, — hogy többbe a kísértésnek kitéve ne legyek — összeréptem a »Táncrendező lapja«-nak borítékát is, a melyen oly hívogatólag, oly biztatólag és oly csábítólag kiáltottak felém a kövér fekete betűk:

»Jó napot kedves olvasó!»

Szerdahelyi Elek.

helyezett bizalmat a jövőben is a legjobb tehetsége szerint igyekezni fog kiérdemelni.

Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük a következő adatokat: A szövetkezet múlt évi tiszta nyeresége 60017 korona 54 fillér, mely 5 1/2% kamatozásnak felel meg s a következőképen osztatik fel: Az 1896. évtársulat: 27904 koronát az 1897. évtársulat: 14685 kor. 50 fillért; az 1898. évtársulat: 9037 kor. 8 fillért; az 1899. évtársulat: 2389 kor. 20 fillért kap, 6001 korona s 76 fillér pedig alapszabályszerűen a veszteségi tartalékalaphoz csatolatik.

A felszámolás alá került 2740 üzletreszből álló évtársulat (1896—1899) vagyona 624700 korona akként osztatik fel, hogy minden üzletresz után tőke és kamatban 228 korona fizetetik ki.

HIREK.

— Fegyelmi vizsgálat a rákos-palotai előjáróság ellen. Rákos-palota községe meg 1896-ban eladta 655,814 forintért a tulajdonát képező 636 sz. tjk. betétben felvett s 16—59. sorsz. a bejegyzett 204 kt. holdat s 1507 □ ölet kitenő ingatlanát Crouy Channel Endre grófnak. A vevő azonnal 50,000 frt bánatpénzt tett le, kikötötte azonban magának a szerződés 10-ik pontjában, hogy a bánatpénz elvesztése mellett, az ügylettől 1899 december hó 31-ig visszaléphet. A gróf az üzlettől tényleg vissza is lépett. A község azonban időközben a vételár reményében utczáinak rendezésére stb. nagyobb kölcsönt vett fel, s az előjáróság most e kölcsönt pótdadó kivételével szándékozott törleszteni. A pótdadó kivételére óriás háborúságot idézett elő Rákos-Palotán, s a három napig tartott képviselőtestületi ülésen nemcsak azt lobbantották az előjáróság szemére, hogy a 10-ik pontot becsempésztek a szerződésbe, hanem fegyelmit is kértek ellene, amit különben maga az előjáróság is kért maga ellen. A fegyelmi vizsgálat tudomásunk szerint már el is rendeltetett s a vizsgálat megejtésével Ivánka Pál főszolgabíró bizott meg. A fegyelmi vizsgálatnak azonban nem igen lehet valami eredménye, mert nem tetelezhető fel Rákos-Palota becsületben megöszült bírójáról és közig. jegyzőjéről, hogy a szerződésbe olyan pontot illesztettek volna be, amely a képviselőtestületben 1896-ban fel nem olvastatott volna egyrészt, másrészt pedig az akkori közgyűlési jegyzőkönyvben nyoma van ennek a kifogásolt pontnak is; s több mint valószínű, hogy a pótdadót sem lesz szükség kivetni, mer a gróf Crouy bánatpénzéből alaposan törleszthetik a község kölcsönét egy-két évig. Egy-két év alatt pedig értékesíthetik a tulajdonjogukba visszazállott ingatlant. A vége a dolognak pedig az lesz, hogy Rákos-Palotán is volt egy nagy hú-hó semmiért.

— A régi vaczi vami zónája. A külső váczit s a Hungária-ut lakói almarásokat gyűjtenek egy kervényhez, a melynek az a czélja, hogy a régi vámház melletti zóna, a Hungária-ut mellé helyeztessék. Hogy a Hungária-ut lakói s az ottani tüzér-kaszárnya tisztjei e zóna áthelyezéssel nyernének azt mi szívesen elhiszük, de az ő nyereségüknél többet veszítenének Újpest munkásai akiknek nem szabad szemelől téveszteni a helyzetüket s akik a régi vámházról könnyen begyalogolnak a nyugati pályaudvarig de már a Hungária uttól ezt nehezen tehetnek meg. A külső váczit-ut s Hungária-ut lakóinak ezt a mozgalmát figyelmebe ajánljuk községünk előjáróságának s arra kérjük, védje meg illetékes helyen s ideje korán, a községünkben lakó munkásoknak az érdekét.

— A csendőr-laktanya. A honvédelmi miniszterium által építendő csendőr-laktanyára, ismeretes dolog. Újpest községe is tett ajánlatot. A honvédelmi miniszterium azonban sajnos, nem vette figyelembe Újpest község ajánlatát s Budapest székesfővárosát fogadta el. A székesfőváros, a Német-völgyben hasított ki a laktanya számára egy nagyobb területet.

— A bonczterem. Említettük, hogy a törvényeseki bonczolások, Újpest és Rákospalota területére vonatkozólag, ezután Újpesten fognak eszközölni. E czélra a temetői hullaház már berendeztetett, sőt már bonczolás is végeztetett benne.

— Az Újpesti ipartestület f. é. márczius hó 4-én d. u. 2 órakor tartja a testület tanácstermében rendes évi közgyűlést, melynek következő a tárgysorozata: 1. Évi jelentés az ipartestület 1899. évi működéséről. 2. Az 1899.

évi zárszámadás előterjesztése s ezzel a felmentvény megadása iránti határozat. 3. Az ipari érdekek hathatós fejlesztésére egy javaslatba hozandó összeg megállapítása. 4. Testületünknek az Erdélyi magyar közművelődési egylethez tartozó tagként leendő belépésének eldöntése. 5. Deszpót Gyula irnok fizetésének megállapítása. 6. Az 1900. évi költségvetés megállapítása. 7. A testületi alapszabályok módosítása, illetve: a) a tanoncz-szerződések és szabadtársulatok után szedett díjaknak az alapszabályok 9-ik pontjába való felvétele; b) az alapszabályok 17-ik szakaszának a titkár véglegesítésére vonatkozó részének módosítása feletti határozathozatal. 8. Az ipartestületi betegsegélyző pénztár igazgatóságába 2 rendes tagnak 2 évre, a választott bíróságba 2 rendes és 1 póttagnak és 46 közgyűlési kiküldöttnek 1 évre leendő megválasztása. 9. Indítványok.

— **Az ipartestület Előjárása** f. hó 15-én tartotta havi ülést, amelyen január havi működéséről számolt be. A titkári jelentés szerint január havában belépett 225, kilépett 218 iparossegéd. Kiadott 54 munkakönyv s 34 ideigl. igazolvány. Láttamoztatott 557 munkakönyv. Szerződöttetett 21, felszabadult 17, vidékre ment 7 tanoncz. Iparigazolványt nyert 4, iparát beszűntette 7 iparos. Panasz beadott 34, ebből 7 bekés uton egyenlített ki. A pénztár január havi bevétele 362 kor. 40 f., kiadása 334 kor.

— **Lóosztályozás** című, lapunk mult számában közölt híreinkbe lényeges határidő hiba csuszott be. A lóosztályozás, kocsi- és szekéresszeirás ugyanis nem f. hó hanem márczius hó 26-án d. u. 4 órákor fog megejtetni.

— **Kereskedőink, szatocsaink** hazafiságához fellebbezünk akkor, amidőn az »Emke« gyufára hívjuk fel a figyelmüket. A temesvári gyufagyárnak »Emke« gyufája a budai királyi varpalota részére is megrendeltetett már s a példát bizonyára követni fogja minden magyar háztartás, először azért, mert magyar gyártmány és jó gyártmány, másodsor azért, mert a temesvári gyufagyár részvénytársaság bruttó jövedelmének öt szatocát az »Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület« céljaira ajánlotta fel; harmadszor pedig azért, mert hazafias kötelessége mindenkinek az osztrák és idegen és rossz gyártmányokat, még az esetben is, ha azoknak magyar főközvetítők van, kiszorítani. Milliók és milliók maradnának az országban ha kereskedőink előnyt adnának a hazai gyártmányoknak s csak olyan cikkekhez hoznának forgalomba a külföldiekétől, amelyeket hazánkban nem termelünk. A hazafias lakosság azonban erre is rákényszerítheti a hazafiátlan nagy- és kiskereskedőket s szatocsokat. Kezdjük a gyufánál s azután folytassuk tovább. Kerjen mindenki »Emke« gyufát s ahol nem kap, ott ne is vásároljon. Ez az út sokkal hamarabb fog célhoz vezetni, mint a parlamenti viták.

— **Művészi hangverseny.** Az »Ujpesti zene-művelő egyesület« (Conservatorium) f. e. márczius hó 3-án Lichtenstein Dóra, Fabry Lajos és Székely Arnold közreműködése mellett, az ujpesti »Közművelődési kör« dísztermében rendezendő hangversenynek következő a műsora: 1. Vieuxtemps Ballade et Polonaise. Hegedűn előadja: Seymann E. Zongorán kíséri: Effenberger Ilona. 2. Lully. Bois Epais. (16. századbeli dal.) Thomé. Les Perles D'or. Énekli: Lichtenstein Dóra. Zongorán kíséri: Székely Arnold. 3. Schubert. Impromptu F. moll. Liszt. VIII-ik magyar rhapsodia. Zongorán előadja: Effenberger Ilona. 4. Dvorák. Gordonkaverseny II. tetele. Popper: Spanyol tánc. Gordonkán előadja: Popper B. Zongorán kíséri: Mann Rezsóné. 5. Aggházy. Holdvilágnál. Schumann. Aufträge. Engel Camillo. Serenata. Énekli: Lichtenstein Dóra. Zongorán kíséri: Székely Arnold. 6. Jadassohn. Sextett. a) Sostenuto. Allegro ma non troppo. b) Adagio. c) Finale. Előadja: zongorán Mann Rezsóné és Effenberger Ilona; l. hegedűn: Seymann Emil II. hegedűn: Pásold A. mely hegedűn: Fabry L. és gordonkán dr. Troján A. Kezdeté este 8 órákor. Előadás közben az ajtók zárva maradnak. Belépti-díj: A »Conservatorium«, a »Közművelődési kör«, a »Polgári kaszinó« és a »Társas kör« tagjai részére 1 korona 60 fillér. Nem tagok részére 2 korona. Hangverseny után — amint értesülünk — táncot is rendez a fiatalság.

— **Művész hírek.** Pálya Celestin képeiből, f. e. április hó 15-kétől kiállítás rendeznek a műcsarnok egyik kútján termében. A kiállított

művek száma 250—300. — **Polgár Márton,** Münchenből haza érkezve, legközelebb több képet fog kiállítani a Salonban. — **Rácz Sándor** »Bemutatás« című képe 900 koronáért megvásároltatott a műcsarnokban. — **Barcza Lajosnak** a »Libatömő lány« cz. szobrát és ifj. **Bachmann Károly** »Anarchista« cz. képét a párisi világiállításra küldik. — **Ehrenwald Vilmos** és **Erben Samu** műpártolók Fényestől két-két szép képet vásároltak meg.

— **Eljegyzés.** Barcza Lajos, szobrász-művészünk eljegyezte Oppenheimer fővárosi szobrász kedves leányát, — Rizát.

— **Koszorúmegváltás.** Galitzenstein Armin és neje, budapesti papír-nagykereskedő, sógorának, Berger A.-nak elhalálása alkalmából, koszorúmegváltás czimén, az ujpesti »Izraelita nőegylet«-nek 20 koronát küldött. Az elhunyt rokonainak bánatában résztvevő nőegylet elnöksége, lapunk útján is kifejezi köszönetét.

— **Halálozások.** Az ujpesti »Nándor« és »Ráday« egyleteknek körhelyiségein gyászlobogó lengett a mult hétén. A halál angyala f. hó 17-én kiszólitotta az elők sorából Kilian Gábort a »Nándor« egylet elnökét, a gróf »Károlyi« egylet pénztárnokát s több egyletnek választmányi és rendes tagját. Az elhunytat, — aki meg csak 63 éves volt, — f. hó 18-án kísérte gyászoló családja, barátainak s ismerőseinek, az egyletek tagjainak nagy száma az örök nyugalom helyére. — **Mészáros István** volt Ujpesti községi díjnok f. évi február hó 18-án életének 52-ik évében jobb létre szenderült. Elhunytat özvegye Mészáros Istvánné szül. Pauer-Mária, Mészáros Ferenc, Mészáros Mária férj. Gelencsér Jozsefné gyermekei és nagyszámú rokonság gyászolja. Földi maradványait f. hó 20-án d. u. 4 órákor kísérték az örök nyugalom helyére, az ujpesti temetőbe. Temetésen megjelent a község előjárása, elen Lindt Jánossal, a község bírájával. Ott volt az »Ujpesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre« dalárdája is, mely a háznál Egresy »Mért oly borús« gyászdalát énekelte meghatóan.

— **Közgyűlés.** Az Ujpesti közművelődési kör f. évi márczius hó 10-én esti 8 órákor a kör dísztermében tartja rendes évi közgyűlést, melynek tárgysorozata a következő: 1. A titkár évi jelentésének felolvasása. 2. A zárszámadás megvizsgálása és a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal. 3. Az 1900. évi költségelőirányzat megállapítása. 4. Esetleges indítványok. 5. Az alapszabályok értelmében kisorsolt 10 választmányi rendes és 2 póttag és 3 számvizsgáló választása.

— **Az »Ujpesti függetlenségi kör«** f. e. február hó 28-án délután 4 órákor tartja özv. Friedmann Jozsefné vendéglőjében (István-u. 19. sz.) rendes évi közgyűlést, a következő napirenddel: 1. Jelentés a választmány mult évi működéséről. 2. Az évi mérleg előterjesztése s ezzel a felmentvény megadása. 3. Az egyleti helyiség változása kérdésének eldöntése. 4. Az elnökség, választmány és tisztviselők megválasztása. 5. Indítványok.

— **Társas-estély.** Az ujpesti »Közművelődési kör« f. hó 22-én hangversenynyel egybekötött társas-estélyt rendez, melynek következő a műsora: I. Chopin-Valse. Zongorán előadja Schön Ilonka. II. Nagy Ária »Tannhäuser«-ből énekli Schrecker Matild az orsz. zeneakad. növendéke. Zongorán kíséri Erker Gyula tanár. III. Dalok. Czimbalmou előadja Hajdu Ilonka czimbalmou művésznő. IV. Madár-dal »Bajazzo«-ból, énekli Schrecker Matild. V. »Oh azok a Clubok«, Bohózat I felvonásban. Irtá: Makai. (Rendező: Lédig Árpád.) Személyek: Férj: Lédig Árpád. Feleség: Dr. Biró Gyuláné. Fátyolos hölgy: Weisz Jenny. Utolsó Bölény: Dr. Kálmán Ödön.

— **Arany János emlékünnep.** Az egykori »Arany János kör«-nek volt tagjai, Arany János születése napját márczius hó 2-át ugyancsak márczius hó 3-án fogják, a Conservatorium művész-estélye után, a »Közművelődési kör« egy külön termében megünnepelni. Ez alkalommal az »Arany-serleggel« a kezében Bartók Lipót fogja az emlékbeszédet megtartani.

— **Az »Ujpesti Dalkör«** folyó hó 24-ki jelmezes farsangi estélyére, mely a »Közművelődési Kör« összes helyiségeiben fog megtartani: nagy érdeklődéssel készülődnek ugy a Dalkör tagjai, mint a nagy közönség. A »Dalkör« idező végzése ugyan is, amelyet »Joubert« a Bourak főhadvezére írt alá, mindenkit olyan jó kedvére hangolt, hogy a »basulo

neger«-párt, az »angolokat« és a »stíriai vadászokat« mint a bekellető bizottság tagjait, okvetlenül meg fogja uézni.

— **A rákospalotai kaszinó bolond-estélye.** Rákospalotáról is kaptunk egy idezést, amely törvényes következmények terhe alatt invítál a rákospalotai casinóban f. hó 24-én este 8 órákor tartandó »bolondok estélyére«. Szünóra előtt cigány és katonazene mellett vallatás lesz. Szünóra alatt iszonyatos sok minden nevetni valót adnak elő. Szünóra után pedig . . . no ezt már el nem áruljuk s csak annyit mondunk, hogy minden egy koronába kerül és hogy a bolond-estélyt Rd. Óbász Zeneref és Ykzsvolezsev Aléb rendezik.

— **Táncvizsga.** Az »Ujpesti kath. legényegylet« tánciskolájának növendékei f. hó 26-án a »Polgári kaszinó« dísztermében zártkörű táncvizsgát rendeznek. A növendékek ez alkalommal Novotny Antal okl. tánczmester vezetése alatt a »keringő, négyes, típegő, lansé, csárdás, körmagyar, lengyelke, pea de quatre és pas de patiné« tánczokat fogják bemutatni. A vizsga kezdeté este 8 órákor. Vizsga után a vendégek táncza kezdődik, amely reggelig tart.

— **A hol a vevők jubilálnak.** Mult évben ünnepelte meg Mauthner Ödön csász. és kir. udvari szállító magkereskedése Budapesten fenállásának 25-ik évfordulóját. Az idén megjelent magárjegyzékében, mely a gazdaközönségnek egyszersmind szakavatott utmutatóul is szolgál, — látható, hogy vevőinek nagy része mint a naponta százanként bérkező elismerő és dicserő levelek igazolják, jubilál. Nagy dolog ez most, mikor amerikai here és más alárendelt minőségű magokkal árasztják el a magyar gazdakat. Különben is általánosan ismert, hogy Mauthner Ödön az egyedüli czég, melyhez föltétlen bizalommal fordulhat minden gazda és minden kertészkedő. Évtizedek óta majdnem az összes osztrák és magyar uradalmak, elen a nepszerű József főherczeg Ó fenségevel, 20—25 év óta állandóan »Mauthnernek« fedezik magzükségletüket. De nem csak a nagy uradalmak és mintagazdaságok, hanem hazánk nagy és kis gazdáinak, kertészkedőinek zöme is Mauthner világhírű üzletének állandó vevője.

— **A Danubius »Dalkör«** f. hó 17-én tartotta a »Közművelődési kör«-ben farsangi mulatságot, amely annyira jól sikerült s oly látogatott volt, — hogy a termekben csak nagy nehezen lehetett mozogni. A műsornak minden egyes pontja viharos tetszést aratott. A mulatságon jelen volt a »Danubius« főigazgatója és számos magasabb hivatalnok.

— **Jutalomjáték.** A Feldman József »Pannónia« káveházában, Ujvári Károly és U. Dombi Ilona jutalomjátéka alkalmából nagszerű előadás volt f. hó 20-án. A »Pannónia« káveház zstufolásig megtelt közönséggel s a változatos műsornak minden pontját viharos taps követte, különösen az Ujvári couplék s a bohózatok reszesültek nagy tetszésben.

— **Bohóc-estély.** F. hó 25-én vasárnap a Colosseum összes termeiben nagy álarzos bohóc-estély tartatik, Kohár Géza kármester zenekerának közreműködése mellett. Kezdeté d. u. 4 órákor.

— **A timarsegédék táncvizgalma.** Az első ujpesti általános timarsegédék szakegylete f. e. február hó 24-én szombaton a Colosseum összes helyiségeiben jótékonycéltű működvelői színelőadással egybekötött táncvizgalmat rendez. Ez alkalommal színre kerül: »A Piros Bugyelláris«, eredeti népszimű 3 felvonásban, rendező: Peer György. Belépti-díj: Személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona. A tánczokat Schiffer Imre, táncztanító rendezi. A zenét Vass Kálmán budapesti cigányzenekara szolgáltatja. Kezdeté este 8 órákor. Éjjel 12 órákor nagy álarzos felvonulás lesz. Azután reggelig táncz.

— **Növendék-hangverseny.** Az Ujpesti zene-művelő egyesület (Conservatorium) növendékeinek f. hó 25-én lesz a második hangversenyeik. Műsoruk a következő: 1. Brahms. Magyar táncz. Zongorán előadja Schmidt Terka (Vla. oszt.) és Vuskits Ilonka (VII. oszt.). (Tanár: Fodor N.-né). 2. Beethoven. Rondo C-dur op. 51. Zongorán előadja Adamis Mariska (IV. oszt.). (Tanár: Effenberger J.) 3. Moszkowski. Gondoliera. Zongorán előadja Antony Sárika (V. oszt.). (Tanár: Mann R.) 4. Seitz. Hegedű-verseny. Előadja Pagacs Oszkár (III. oszt.). (Tanár: Pásold A.) 5. Mendelssohn. Caprice. E-dur. Zongorán előadja Polifka Juliska (IV. oszt.). (Tanár: Effenberger J.) 6. Mozart. Ária. Gordonkán előadja

Grossmann Géza (III. oszt.), (Tanár: Popper B.) 7. Rubinstein. Barcarole F.-moll. Zongorán előadja Klein Bella (VI. oszt.). (Tanár: Mann R.) 8. Dancsa. Duo concertant. Két hegedűn előadják Nádaskay Feri (V. oszt.) és tanára (Seymann E.). 9. Chopin. Polonaise A-dur. Zongorán előadja Stadler Vilma (V. oszt.). (Tanár: Mann R.) 10. Mendelssohn. Capriccio-Brillante. Két zongorán előadják Kager Jolán (VI. oszt.) és Klein Bella (VI. oszt.). (Tanár: Mann R.) 11. Chopin. Polonaise Cis-moll. Zongorán előadja Vuskits Ilonka (VII. oszt.). (Tanár: Fodor N.) 12. Schubert. Marche militaire. Zongorán előadják Adamis Mariska (IV. oszt.) és Polifka Juliska (IV. oszt.) (Tanár: Effenberger J.)

— **Művészhangverseny után táncmulatság.**
Az újpesti »Zeneművelő-Egyesület« f. e. márczius 3-iki művész hangversenye után, a közművelődési körben zártkörű táncmulatságot rendez a fiatalság. A táncmulatság rendezésében a következő hölgyek és urak állanak: *Hölgyek:* Adamis Mariska, Antony Magda és Sárka, Ballo Zelma, Bachmann nővérek, Csepesányi nővérek, Delli Erna, Erkel Sárka, Erkel Mariska, Furiakovits Tinka, Friess nővérek, Henter Ottilia, Hedervéry Böske, Hanzely nővérek, Hajdu Ilona, Illek Margit, Javórszky Valerie, Jónás Eliz, Kager Jolán, Klein Arabella, Mady Vilma, Miskolczy Amália, Nádaskay Valerie, Pohl Emma, Seligmann Gizella, Stadler Iren, Stadler Vilma, Veszter Bertha, Vuskits Ilonka és Weisz Jenni. *Urak:* Balló Fredyka, Blum Sanyi, Boldog Lajzi, Bösze Gyuszi, Bachmann Karesi, ifj. Erkel Bandi, Erkel Jeney, Finkey Pali, Havass Tiby, Hendel Duzsika, Horváth Jóska, Kozma Bandi, dr. Kereszty Sanyi, Lichtmann Gyózi, Lichtmann Belus, Ledig Arpika, Miskolczy Gusztó, ifj. Mady Lajcsi, Nádaskay Riesi, gr. Nyáry Dori, br. Neu Hendrika, Pohl Gusztó, Polifka Duci, Sonnenfeld Dolfi, Torday Gabri és Voith Laci. Kezdeté a cigány hangjai mellett csardással, Vege?

— **Megölte a forint.** Schwartz Béla, újpesti kereskedő negy esztendőös Róza nevű leánykája ezüst forinttal játszott s a melyet játszás közben lenyelt. A gyermek, akinek torkából nem lehetett az oda ekelődött forintot kivenni, megfulladt.

Pannonia-kávéház

Ujpest, Arpád-ut 46. szám.

Ma és minden nap nagy

Családi estély

elsőrangú művészek és művésznők közreműködésével.

1/2 11 órakor fellépte

M. Ujvári Károly urnak.

Elsőrangú művész, a magyar műszinkör rendezője és balletmestere, a budapesti közönség kedvelt mimikus és komikusa.

1/2 12 órakor

SULAMIT.

Szabad bemenet. — Reggelig nyitva.

Éjfél után kitünő cigányzene.

Jó kávéházi italokról és ételekről, valamint pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

A n. e. közönség szíves látogatását kéri:

FELDMANN JÓZSEF

a »Pannonia« kávéház tulajdonosa.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmu a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIERH IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 7500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal, 50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Terveben, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi muzeumot nyújtanak az előfizetőknek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műrekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Nyomatott Fuchs Antal könyvnyomdájában Ujpest, Arpád-ut 20. sz.